

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ

2020-2023

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vladimír Sedláček

Bezpečnostní systém České republiky

Praha 2023

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Víšek, Ph. D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2020-2023

BACHELOR THESIS

Vladimír Sedláček

Security system of the Czech Republic

Prague 2023

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jiří Víšek, Ph. D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 15. 3. 2023

Vladimír Sedláček

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval vedoucímu bakalářské práce Mgr. Jiřímu Víškovi, Ph.D. za jeho podporu a pomoc při zpracování této práce. Dále chci poděkovat mé rodině, která mi byla po celou dobu oporou.

Anotace

Bakalářská práce mapuje bezpečnostní systém v České republice. Vychází z jeho legislativního rámce, definuje terminologii z oblasti bezpečnosti. Dále popisuje bezpečnostní systém České republiky a specifikuje jeho institucionální prvky. Nejprve se zabývá orgány odpovědnými za bezpečnost a následně vysvětluje význam a poslání jednotlivých prvků bezpečnostního systému, tj. ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb. Zvláštní pozornost bakalářská práce věnuje Bezpečnostní radě státu., který je pracovním orgánem vlády. Na závěr teoretické části práce rozebírá jednotlivé bezpečnostní hrozby v souladu s Bezpečnostní strategií České republiky z roku 2015.

V praktické části bakalářská práce vyhodnocuje vnitřní a vnější bezpečnost občanů České republiky.

Klíčová slova

Bezpečnost, hrozba, riziko, policie, ozbrojené síly, armáda, bezpečnostní strategie.

Annotation

The bachelor thesis maps the security system in the Czech Republic. It is based on its legislative framework, defines terminology in the field of security. It also describes the security system of the Czech Republic and specifies its institutional elements. It first deals with the authorities responsible for security and then explains the importance and mission of the individual elements of the security system, i.e. the armed forces, armed security forces, rescue teams and emergency services. The bachelor's thesis pays special attention to the State Security Council, which is a working body of the government. At the end of the theoretical part of the work, it analyzes individual security threats in accordance with the Security Strategy of the Czech Republic from 2015.

In the practical part, it evaluates the internal and external security of the citizens of the Czech Republic.

Keywords

Security, threat, risk, police, armed forces, military, security strategy.

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ BEZPEČNOST STÁTU.....	11
2 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČR.....	16
3 INSTITUCIONÁLNÍ PRVKY BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU ČR.....	19
3.1 Orgány odpovědné za bezpečnost.....	20
3.1.1 Prezident republiky	20
3.1.2 Parlament ČR.....	21
3.1.3 Vláda ČR.....	22
3.2 Ozbrojené síly	23
3.3 Ozbrojené bezpečnostní sbory	24
3.4 Záchrané sbory a havarijní služby	26
3.5 Integrovaný záchranný systém.....	26
4 BEZPEČNOSTNÍ RADA STÁTU	28
4.1 Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky.....	30
4.2 Výbor pro obranné plánování.....	30
4.3 Výbor pro civilní nouzové plánování.....	31
4.4 Výbor pro zpravodajskou činnost.....	31
5 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY.....	33
5.1 Terorismus	34
5.2 Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů	37
5.3 Kybernetické útoky	37
5.4 Negativní aspekty mezinárodní migrace.....	38
5.5 Extremismus	39
5.6 Organizovaný zločin	40
5.7 Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury	41
5.8 Přerušení dodávek strategických surovin nebo energie	42
5.9 Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události	42
PRAKTICKÁ ČÁST	44
6 ZHODNOCENÍ VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI.....	44

7	ZHODNOCENÍ VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTI.....	49
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	52
	SEZNAM ZKRATEK	60
	SEZNAM TABULEK.....	61

ÚVOD

Mezi nejvýznamnější funkce každého suverénního státu patří zajištění jeho bezpečnosti.

Cílem bakalářské práce je zmapovat bezpečnostní architekturu České republiky, vymezit institucionální prvky bezpečnostního systému s akcentem na recentní bezpečnostní hrozby z pohledu Bezpečnostní strategie z roku 2015.

Zajištění bezpečnosti státu je prvořadým cílem každého státu, vychází z Ústavy ČR, kdy již v její preambuli se mj. uvádí, že „*rovnoprávní a svobodní občané České republiky si jsou vědomi svých vůči druhým a zodpovědností vůči celku*“.

Zajištění bezpečnosti státu je tedy prvořadým cílem každého státu a vzhledem k tomu, že současný vývoj bezpečnostní situace v ČR je ovlivňován novými bezpečnostními hrozbami, je cíl bakalářské práce mimořádně aktuální.

Bakalářská práce je strukturovaná celkem do sedmi kapitol, z nichž pět tvoří část teoretickou, která vychází z dostupné odborné literatury a internetových zdrojů z oblasti bezpečnosti a obrany.

Teoretická část bakalářské práce je základem pro praktickou část, která se skládá ze dvou kapitol a mj. zpracovává vývoj registrované kriminality na základě vyhodnocení Statistických přehledů kriminality Policie ČR od roku 2010 do konce roku 2022.

Úvodní kapitola seznamuje se základním pojmovým aparátem bezpečnostního charakteru. Druhá kapitola se věnuje charakteristice bezpečnostního systému. Třetí kapitola popisuje jednotlivé institucionální prvky bezpečnostního systému, nejprve orgány odpovědné za bezpečnost a následně rozebírá význam a poslání ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb. Čtvrtá kapitola se zabývá pracovním orgánem vlády - Bezpečnostní radou státu, pátá specifikuje jednotlivé bezpečnostní hrozby v souladu s Bezpečnostní strategií ČR z roku 2015,

Praktická část ve dvou kapitolách vyhodnocuje vnitřní a vnější bezpečnost v České republice.

K dosažení cílů bakalářské práce bylo postupováno tak, že po sběru informací z oblasti bezpečnosti státu a jeho obrany byly tyto informace vzájemně porovnány za účelem získání optimální varianty řešení dílčích cílů. Dále byly použity vědecké metody

analogie, analýzy a komparace, tzn., že jednak byly převzaty zkušenosti z minulosti a tyto byly porovnány s novými informacemi, dále zkoumané jevy byly rozkládány na nejjednodušší prvky. Při zpracování bakalářské práce se osvědčila metoda komparace řešení bezpečnostních otázek v ČR a v SR, tzn. zemí, které jsou po geografické stránce nejbližšími sousedy, a navíc v letech 1918-1992 tvořily obě země společný stát.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ BEZPEČNOST STÁTU

Úvodní kapitola se věnuje charakteristickým pojmům, jakými je bezpečnost, bezpečnost státu, vnější a vnitřní bezpečnost a dalším, které ve svém důsledku slouží ke zmapování bezpečnostního systému České republiky.

České slovo bezpečnost je odvozené od slova péče nebo také: bez problému, mimo nebezpečí.¹

Pozitivní vymezení pojmu bezpečnost je obtížné, neboť lze jen obtížně stanovit, od jaké míry je subjekt bezpečný a co vše pro to musí být zabezpečeno. Podle definice autorů České bezpečnostní terminologie z roku 2002 je rozhodující, zda je subjekt připraven a ochoten se bránit a chránit. Bezpečnost nikdy není realizována absolutně. Existuje pouze ideální stav, anebo ještě spíše obecná představa o něm, tuto představu však lze naplňovat a usilovat tak o přiblížení se žádoucímu stavu. Legální definice v českých právních předpisech chybí.

Podle autorů publikace Česká bezpečnostní terminologie lze ve vztahu k jakémukoli subjektu bezpečnost vymezit *„jako stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezování stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat.“*²

V terminologickém slovníku, který je umístěn na webových stránkách ministerstva vnitra je bezpečnost charakterizována jako *„stav schopnosti systému čelit jak známým, tak nenadálým vnějším, ale i vnitřním hrozbám, které mohou velmi negativně působit proti singulárním prvkům tak, aby si systém zachoval své struktury, své stability, svoji spolehlivost a své chování v souladu s cílovostí.“*³

Pojem bezpečnost bývá často spojován s výrazy: hrozba, riziko, nebezpečí. Bezpečnostní hrozby a rizika se navzájem prolínají a doplňují.

---

¹ ZEMAN, Petr, 2002. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3037-2. s. 11.

² VIČAR, Dušan a Radim VIČAR. 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4. s. 9.

³ Ministerstvo vnitra ČR, Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu [online]. Praha, s. 5 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obranystatu.aspx>.

Zatímco bezpečnostní hrozba je jevem subjektivního charakteru a působí nezávisle na prostředí, bezpečnostní rizika jsou vždy jevem subjektivního charakteru. Vztahují se k rozhodování těch, kteří jsou ohroženi, nebo čelí nějaké hrozbě.

Riziko je úzce spojeno s tím, jak se subjekt k hrozbě zachová a jaké rozhodnutí může přijmout.

Bezpečnost lze dělit podle objektu, jehož bezpečnost má být chráněna. Na základě tohoto kritéria lze rozlišovat bezpečnost vnitřní (jde-li o existenci a eliminaci hrozeb, které pocházejí zevnitř objektu) a bezpečnost vnější (jde-li o existenci a eliminaci hrozeb, které mají svůj původ vně objektu).⁴

Vnitřní bezpečnost (angl. internal security) se zabývá především vnitřním bezpečnostním prostředím států (někdy se hovoří i o vnitřní bezpečnosti v rámci organizací složených z jednotlivých států).⁵

Doporučená definice: „*Vnitřní bezpečnost je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující objekt (zpravidla národní stát, popř. mezinárodní organizaci) a jeho zájmy akcemi zevnitř a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Hrozby demokratickému národnímu státu i jeho opatření proti nim se přitom týkají ohrožování demokratického politického systému od extremistů, sociálního systému od masové kriminality, hospodářství od korupce a ekonomické kriminality a sociálního, hospodářského a politického systému celkově od organizovaného zločinu.*“⁶

Vnější bezpečnost (angl. external security) není zcela jasným protipólem vnitřní bezpečnosti, oba termíny se navíc překrývají, kdy mnohé hrozby vnitřní bezpečnosti nabývají rozměru mezinárodního a působí tak i na vnější bezpečnost.⁷

Doporučená definice: „*Vnější bezpečnost je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby zvnějšku pro objekt (zpravidla národní stát, popř. mezinárodní*

---

⁴ VIČAR, Dušan a Radim VIČAR. Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2013, 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4. s.10.

⁵ ZEMAN, Petr, 2002. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3037-2. s. 16.

⁶ ZEMAN, Petr, 2002. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3037-2. s. 17.

⁷ ZEMAN, Petr, 2002. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3037-2. s. 18.

organizaci) a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten.“⁸

Vnější a vnitřní bezpečnost se navzájem prolínají, a tudíž stále více je zapotřebí integrovaného přístupu k bezpečnostním otázkám.

Bezpečnostní strategie státu se nejčastěji označuje jako základní doktrinální, veřejností dostupný dokument bezpečnostní politiky. Většinou jde o obecný bezpečnostně politický dokument, který bere v úvahu zdroje země, mezinárodní prostředí, spojenecké závazky a závazky státu, přičemž bere v úvahu zdroje země, mezinárodní prostředí, spojenecké závazky a závazky státu, vychází z komplexního pojetí bezpečnosti, identifikuje národní zájmy země v mezinárodním prostředí, podává výčet hrozeb a z nich plynoucích rizik, stanovuje cíle a priority, definuje dlouhodobé záměry a opatření bezpečnostní politiky v návaznosti na politiku zahraniční, hospodářskou a sociální. Základní směry bezpečnostní politiky by měl definovat s trvalou platností tak, aby byly realizovány bez ohledu na měnící se vnitropolitický kontext.⁹

Obrana představuje jeden ze základních pojmů z oblasti vojenství. V ČR je obrana státu definována v úst. § 2 zákona č. 222/1999 Sb., zákon o zajišťování obrany ČR tak, že *„obrana státu je souhrn opatření, která slouží k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.“¹⁰*

Za účelem zajištění obrany státu stanovuje povinnosti různých subjektů v oblasti zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností. Povinnosti jsou zákonem určeny nejen orgánům státní správy (vláda, ministerstva, ústřední správní úřady, Česká národní banka) a samosprávy, ale i běžným

---

⁸ ZEMAN, Petr, 2002. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3037-2. s. 18.

⁹ VIČAR, Dušan a Radim VIČAR. 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4. s.11.

¹⁰ Zákon č. 222/1999 Sb. Zákon o zajišťování obrany České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>.

právníckým i fyzickým osobám. Tím jsou vytvořeny pravidla pro řízení a organizaci obrany státu, přičemž za přípravu a zajišťování obrany státu odpovídá vláda. Dále zákon zavádí pojem objekt důležitý pro obranu státu jako objekt, který má význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil.

Zvláštní postavení podle tohoto zákona má ministerstvo obrany, protože má za úkol mimo jiné přípravu a koordinaci plánování obrany státu a plánování a zabezpečení operační přípravy státního území, a také vede soubornou evidenci objektů důležitých pro obranu státu a objektů, které mohou být za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu napadeny.

Vojenský výkladový slovník definuje obranný systém státu jako „*komplexní systém opatření přijímaných s cílem zajistit vnitřní a vnější bezpečnost, obranu a ochranu občanů a státu.*“¹¹

Obrana našeho státu je založena na principu kolektivní (společné) obrany, tedy na vzájemné spolupráci členských států NATO při respektování nedělitelnosti bezpečnosti členů NATO. Členské státy požívají výhody a současně jsou vázány povinnostmi zakotvenými v Severoatlantické smlouvě, konkrétně pak recipročním závazkem zakotveným v čl. 5.¹²

„Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován za útok proti všem, a proto odsouhlasily, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich uplatní právo na individuální nebo kolektivní obranu, uznané článkem 51 Charty Spojených národů, pomůže smluvní straně nebo stranám takto napadeným tím, že neprodleně podnikne sama a v souladu s ostatními stranami takovou akci, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly, s cílem obnovit a udržet bezpečnost severoatlantické oblasti. Každý takový útok a všechna opatření učiněná v jeho důsledku budou neprodleně oznámena

---

¹¹ Kolektiv autorů, 2005. *Vojenský výkladový slovník vybraných operačních pojmů*. Vyškov: Správa doktrín ŘVD, s.143

¹² VIČAR, Dušan a Radim VIČAR, 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4. s.13.

Radě bezpečnosti. Tato opatření budou ukončena, jakmile Rada bezpečnosti přijme opatření nutná pro obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.“

Z uvedeného článku vyplývá, kdy se útok na jednu nebo na více členských zemí považuje za útok na všechny členské státy,

2 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČR

Bezpečnostním systémem státu se v organizačním slova smyslu rozumí široce koncipovaný systém zákonodárné, výkonné a soudní moci, orgánů veřejné správy, ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a služeb, havarijních a jiných služeb, právnických a fyzických osob. Ve funkčním slova smyslu pak jde o systém jejich vzájemných vazeb a činností, zabezpečujících koordinovaný postup při zajišťování bezpečnosti státu a jeho obyvatelstva.¹³

„Bezpečnostní systém státu – komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, který je propojením roviny politické (domácí a zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, hospodářské, finanční, legislativní, právní a sociální. Základ tohoto systému je především v legislativním vyjádření působností a vzájemných vazeb jednotlivých složek (zákonodárné, výkonné, soudní moci, územní samosprávy a právnických a fyzických osob) a jejich vazeb mimo bezpečnostní systém a ve stanovení jejich povinností. Bezpečnostní systém ČR plní funkci nástroje při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky.“¹⁴

Bezpečnostní systém České republiky je „*institucionálním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky státu.*“¹⁵

Pokud bychom chtěli přiblížit pojem bezpečnostního systému státu, lze odkázat na Bezpečnostní strategii ČR z roku 2015, která obsahuje seznam elementů, podmnožin a témat, které jsou s tímto pojmem úzce spojeny. Podle Bezpečnostní strategie státu „...*je základní funkcí bezpečnostního systému integrovat koordinovat a řídit činnost jeho jednotlivých složek a pružně reagovat směrem k naplňování bezpečnostních zájmů České republiky.*“¹⁶

Působení bezpečnostního systému a jeho fungování je podle Bezpečnostní strategie ČR z roku 2015 založeno na „*legislativním vyjádření působností a vzájemných vazeb*

---

¹³ VIČAR, Dušan a Radim VIČAR, 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4. s.12.

¹⁴ Ministerstvo vnitra ČR. Terminologický slovník z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. In: *Mvcr.cz* [online]. Praha, 2016. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obranystatu.aspx>.

¹⁵ PORADA, Viktor a kolektiv. 2019. *Bezpečnostní vědy*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-758-0. s.19.

¹⁶ Bezpečnostní strategie České republiky 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015. s. 23.

jednotlivých složek (moci zákonodárné, výkonné, soudní, územní samosprávy a právnických a fyzických osob), jejich vazeb mimo bezpečnostní systém a ve stanovení jejich povinností.“¹⁷

První Bezpečnostní strategie pocházející z roku 1999 řešila otázku přechodu od samostatné obrany k obraně kolektivní. ČR deklarovala pro likvidaci jakékoliv hrozby vyskytující se na vlastním nebo spojeneckém území využití síly, stejně tak jako akceptování spojenecké výpomoci v případě svého ohrožení. Kvůli vstupu do mezinárodních organizací bylo nezbytné přijmout zcela nové závazky a zpracovat je do bezpečnostní strategie. Od roku 1999 po rok 2003 byly Bezpečnostních strategie aktualizovány s dvouletou periodicitou. S ohledem na dění v roce 2001, kdy došlo k teroristickému útoku v USA, se rapidně změnilo vnímání bezpečnostních hrozeb a strategie z roku 2003 tak zaměřuje zájem poprvé na mezinárodní terorismus.¹⁸

Bezpečnostní strategii ČR 2015 předcházela Bezpečnostní strategie 2011, která byla vládou ČR schválena v září roku 2011. Navázala na Bezpečnostní strategii 2003, nicméně reagovala na změny bezpečnostního prostředí i mezinárodní kontext, které se proměnily novým institucionálním rámcem Evropské unie po přijetí Lisabonské smlouvy. Tzn., že sdílela východiska své předchůdkyně z roku 2003, ale rozvíjela je v novém kontextu. Bezpečnostní otázku pojímala uceleně.¹⁹

Bezpečnostní strategie z roku 2011 obsahuje obdobnou strukturu jako nejnovější zpracovaná strategie z roku 2015, tj.

- Úvod
- Východiska bezpečnostní politiky České republiky
- Bezpečnostních zájmy České republiky
- Bezpečnostní prostředí (strategický kontext, nejvýznamnější trendy a faktory, bezpečnostní hrozby)

---

¹⁷ Bezpečnostní strategie České republiky 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015. s. 23.

¹⁸ KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO, Jaromír ZŮNA a kolektiv., 2022. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Vysoká škola CEVRO Institut. ISBN 978-80-87125-35-9. s. 35.

¹⁹ NOVÁK, Jaromír, 2014. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3. s.61.

- Strategie prosazování bezpečnostních zájmů (kolektivní rozměr zajištění obrany, strategie prevence a potlačování bezpečnostních hrozeb, ekonomický rámec zajištění bezpečnostních zájmů, institucionální rámec zabezpečení bezpečnosti, bezpečnostní systém České republiky).²⁰

---

²⁰ NOVÁK, Jaromír, 2014. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3. s.62.

3 INSTITUCIONÁLNÍ PRVKY BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU ČR

Bezpečnostní legislativa vychází z právních předpisů, mezinárodních smluv a dohod, právních předpisů EU a strategických dokumentů. Ke stěžejním právním předpisům upravujícím zajišťování bezpečnosti ČR patří:

- Ústavní zák. ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,
- Listina základních práv a svobod publikovaná pod č. 2/1993 Sb.,
- Ústavní zák. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky,
- Zák. č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky,
- Zák. č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny,
- Zák. č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu,
- Zák. č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky,
- Zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky,
- Zák. č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky,
- Zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, aj.²¹

Bezpečnostní systém ČR je rozdělený do prvků, které mají pravomoci a povinnosti pro fungování systému v rámci bezpečnosti.

Obrana státu je ústavní povinností každého občana. Vyplyvá z Ústavy ČR a ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který v čl. 1 uvádí, že *„zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejich demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.“*²²

Ústavní zákon o bezpečnosti tedy tvoří ústavní rámec výstavby bezpečnostního systému státu a určuje, které jeho složky se na zajišťování bezpečnosti podílí, jejich výčet je obsažen v čl. 3 citovaného ústavního zákona.

---

²¹ BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL, 2010. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1863-0. s.53.

²² Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.

„Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a fyzické a právnické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. Rozsah povinností a další podrobnosti stanoví zákon.“²³

3.1 Orgány odpovědné za bezpečnost

Orgány odpovědné za bezpečnost jsou na ústřední úrovni: prezident republiky, Parlament ČR, vláda a její pracovní orgány, ústřední správní úřady a dále územní prvky bezpečnostního systému, které jsou reprezentovány řešícími problematiku vztahující se k bezpečnostnímu systému v přenesené působnosti.²⁴

3.1.1 Prezident republiky

Prezident republiky je podle čl. 54 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993, Ústavy České republiky, hlavou státu. Jeho volební období trvá pět let a začíná dnem, kdy prezident republiky složí slib.

Na základě čl. 56 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993, Ústavy České republiky, se volba prezidenta koná tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.

Prezident republiky je vedle svých ostatních, zákonem vymezených pravomocí v oblasti bezpečnosti především vrchním velitelem ozbrojených sil.

Jako vrchní velitel ozbrojených sil ČR prezident:

- schvaluje základní vojenské řády,
- jmenuje a odvolává náčelníka Vojenské kanceláře prezidenta,
- propůjčuje čestné nebo historické názvy vojenským útvarům, propůjčuje bojové zástavy,
- stanoví průběh základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení; úpravu některých právních poměrů vojáků v záloze, vojenského kázeňského práva, vztahů mezi příslušníky ozbrojených sil a výkonu vojenské činné služby,

---

²³ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.

²⁴ LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 73 s. ISBN 978-80-745-4287-9. s. 46.

- stanoví způsob propouštění vojáků ze základní nebo náhradní služby a z vojenského cvičení; stanoví důvody, pro které lze prominout nahrazování zameškané základní nebo náhradní služby a vojenského cvičení, a služební orgán, jenž o prominutí může rozhodnout.²⁵

Dále má právo účastnit se zasedání bezpečnostní rady státu a požadovat od jejich členů informace a vysvětlení. Prezident ČR může na návrh vlády nařídít provedení některého z mimořádných opatření. Takový způsob rozhodování závisí na vážnosti situace, resp. zda je vyhlášen stav ohrožení státu nebo válečný stav.²⁶

3.1.2 Parlament ČR

Zákonodárná moc v ČR náleží dvoukomorovému parlamentu. Parlament schvaluje zákony, vztahující se k problematice obrany a bezpečnosti státu, spolurozhoduje o orientaci bezpečnostní politiky ČR a:

- vyhláší stav ohrožení státu nebo válečný stav (Poslanecká sněmovna a Senát; Senát v době rozpuštění Poslanecké sněmovny),
- může zrušit vyhlášení nouzového stavu (Poslanecká sněmovna, Senát pouze v případě jejího rozpuštění),
- rozhoduje o vyslání ozbrojených sil ČR a udílí souhlas s pobytem ozbrojených sil cizích států na dobu delší 60 dnů nebo v závažných případech; je oprávněn zrušit uvedená rozhodnutí, pokud je učiní vláda v případech ostatních – při splnění podmínek stanovených čl. 43 odst. 4 a 5 Ústavy ČR (Poslanecká sněmovna a Senát; Senát sám v době rozpuštění Poslanecké sněmovny),
- schvaluje zákon o státním rozpočtu a státní závěrečný účet (pouze Poslanecká sněmovna),
- projednává zprávu o plnění programového prohlášení vlády, jejíž součástí je mj. zahraniční politika, obrana, vnitřní bezpečnost a integrovaný záchranný systém (pouze Poslanecká sněmovna),

---

²⁵ Kdo je kdo-orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnosti, 2021. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2021(1), 1 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/mvcren/article/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitribezpecnosti.aspx>

²⁶ LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 73 s. ISBN 978-80-745-4287-9. s. 35.

- interpeluje předsedu vlády nebo její jednotlivé členy (pouze poslanci Poslanecké sněmovny),
- rozhoduje o účasti ČR v organizacích kolektivní obrany a o účasti ČR v obranných systémech mezinárodní organizace, již je ČR členem (Poslanecká sněmovna a Senát),
- dává souhlas k ratifikaci vojenských mezinárodních smluv (Poslanecká sněmovna a Senát).²⁷

Parlament České republiky svou legislativní a kontrolní funkcí vytváří základní předpoklady realizace bezpečnostní politiky.²⁸

3.1.3 Vláda ČR

Vláda je jako vrcholný orgán výkonné moci odpovědná za zajišťování bezpečnosti státu a za řízení a funkčnost celého bezpečnostního systému ČR. Vláda je ze své činnosti odpovědná Poslanecké sněmovně.

- je oprávněna vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Je-li nebezpečí z prodlení, může vyhlásit nouzový stav předseda vlády. Jeho rozhodnutí vláda do 24 hodin od vyhlášení schválí nebo zruší. Nouzový stav může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu a pro určité území,
- musí vyhlášení nouzového stavu oznámit Poslanecké sněmovně,
- musí spolu s vyhlášením nouzového stavu určit, která základní práva a svobody budou omezeny a jaké povinnosti budou uloženy,
- navrhuje Parlamentu vyhlášení stavu ohrožení státu, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.²⁹

---

²⁷ Kdo je kdo-orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnosti, 2021. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2021(1), 1 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/mvcren/article/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitribezpecnosti.aspx>.

²⁸ LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 73 s. ISBN 978-80-745-4287-9. s. 35.

Za účelem realizace výkonné funkce bezpečnostního systému si zřizuje pracovní orgány – Bezpečnostní radu státu, která je rozebrána ve IV. kapitole bakalářské práce a Ústřední krizový štáb.

3.2 Ozbrojené síly

Ozbrojené síly jsou nedílnou součástí bezpečnosti státu a k jejímu zajištění jsou také vytvářeny. Postavení, úkoly a členění ozbrojených sil České republiky, jejich řízení, přípravu a vybavení vojenským materiálem upravuje zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR.

Základními úkoly ozbrojených sil je

- připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení,
- plní úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení,
- plní další úkoly, které jsou potřebné a vychází ze zákonů a rozkazů.³⁰

Dále zákon upravuje mezinárodní spolupráci s cizími ozbrojenými silami na základě mezinárodních smluv, činnosti ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích a také účast na cvičeních s cizími ozbrojenými silami na území České republiky nebo v zahraničí. Ozbrojené síly se člení na armádu, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž.³¹

Armáda je základem ozbrojených sil a organizačně se člení na vojenské útvary a vojenská zařízení, které se mohou slučovat do větších organizačních celků.³²

Definicí armády jako součásti ozbrojených sil je zajištěna vazba armády na zákon o zajišťování obrany České republiky č. 222/1999 Sb. i na ústavní zákon o bezpečnosti České republiky č. 110/1998 Sb.

Armáda plní výše uvedené úkoly a dále ji lze použít:

---

²⁹ Kdo je kdo-orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnosti, 2021. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2021(1), 1 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/mvcren/article/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitribezpecnosti.aspx>.

³⁰ NOVÁK, Jaromír, 2014. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3. s.116.

³¹ Zákon č. 219/1999 Sb. Zákon o ozbrojených silách České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-06].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

³² Zákon č. 222/1999 Sb. Zákon o zajišťování obrany České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-06] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

- ke střežení objektů důležitých pro obranu státu,
- k plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou,
- k záchranným pracím při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo k likvidaci následků pohromy,
- k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky,
- k letecké dopravě ústavních činitelů,
- k zabezpečení letecké zdravotnické dopravy,
- k zabezpečení dopravy pro vlastní potřeby,
- k poskytování leteckých služeb,
- k zabezpečování dopravy na základě rozhodnutí vlády,
- k zabezpečení kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských akcí,
- k plnění humanitárních úkolů civilní obrany.³³

Dále v ust. § 16 upřesňuje kdo, za jakých podmínek a u koho může vyžadovat nasazení armády k záchranným pracím a k likvidaci následků pohromy, včetně uvedení, kdo v těchto případech o nasazení rozhoduje. Specificky je situace řešena pro případ hrozícího nebezpečí z prodlení, kdy je potřeba zajistit co nejrychlejší dostupnou pomoc. Obdobně je tomu v případě ohrožení podstatné části státního území, kdy může být rychlé rozhodnutí kontraproduktivní a je třeba věc posoudit z celostátního hlediska.

3.3 Ozbrojené bezpečnostní sbory

Příslušníkem bezpečnostního sboru se podle ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, rozumí příslušník těchto bezpečnostních sborů:

- Policie České republiky,
- Hasičského záchranného sboru České republiky,
- Celní správy České republiky,
- Vězeňské služby České republiky, jejíž součástí je i justiční stráž,

---

³³ NOVÁK, Jaromír, 2014. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3. s.117.

- Generální inspekce bezpečnostních sborů,
- Bezpečnostní informační služby,
- Úřadu pro zahraniční styky a informace.³⁴

V čele Policie České republiky je policejní prezident, Hasičského záchranného sboru České republiky je generální ředitel, Celní správy České republiky je generální ředitel Generálního ředitelství cel, Vězeňské služby České republiky je generální ředitel, Generální inspekce bezpečnostních sborů je ředitel, Bezpečnostní informační služby je ředitel a Úřadu pro zahraniční styky a informace je ředitel. Funkční období ředitele bezpečnostního sboru trvá 5 let. Tataž osoba nemůže být ustanovena na služební místo ředitele bezpečnostního sboru více než dvakrát za sebou.³⁵

Policie ČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený na základě zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2009.

Organizační struktura Policie ČR je definována v ust. § 6 citovaného zákona. Je rozdělena do čtyř útvarů:

- Policejní prezidium České republiky, které řídí činnost Policie ČR v čele s policejním prezidentem,
- útvary s celostátní působností, které na návrh policejního prezidenta ustanovuje ministr vnitra, patří sem například: Útvar rychlého nasazení, Útvar speciálních činností SKPV atd.,
- jednotlivá Krajská ředitelství policie, která mají územně vymezenou působnost, která je shodná s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku,
- Útvary zřízené v rámci krajského ředitelství, které na návrh ředitele krajského ředitelství ustanovuje policejní prezident, jsou jimi obvodní a místní oddělení.³⁶

Policejní orgán chrání bezpečnost osob bez ohledu na jejich státní příslušnost, národnost, barvu pleti, vyznání a majetek, bez ohledu na jeho vlastnické formy. Ochrana majetku je míněna nejen hmotných, ale i nehmotných statků majetkového

---

³⁴ Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>.

³⁵ Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>.

³⁶ ŠTEINBACH, Miroslav, René ŠLESINGER, Miroslav ZIMMERMANN, Milan BÍLEK a Kateřina HLAVÁČOVÁ. 2019. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-193-6. s.7-9.

charakteru (například ochrana autorských práv), dále při ochraně veřejného pořádku a činí taková opatření, aby došlo k jeho obnovení. Dále se zabývá předcházením trestné činnosti a plněním úkolů podle trestního řádu. Vedle trestných činů policejní orgán odhaluje také přestupky a správní delikty, činí nezbytná opatření. Mezi další úkoly patří činnost k ochraně ústavních činitelů České republiky, bezpečnost chráněných osob či ochrana objektů a také dohlíží na BESIP.³⁷

Součástí plnění úkolů policejního orgánu je celá řada servisních, podpůrných či doprovodných činností, které jsou neoddelitelnou součástí policejní práce, a bez těchto činností by nebylo možné řádně plnit úkoly Policie ČR. Patří sem činnosti ekonomického charakteru, komunikační a informační činnosti, znalecká a vědecko-technická činnost či vzdělávací a výcviková činnost.³⁸

3.4 Záchranné sbory a havarijní služby

Záchranné sbory a havarijní služby tvoří

- Hasičský záchranný sbor ČR,
- Báňská záchranná služba,
- Zdravotnická záchranná služba,
- Letecká pátrací a záchranná služba.

Hasičský záchranný sbor České republiky je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému a krizového řízení.

3.5 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém vznikl z potřeby každodenní činnosti záchranářů, zejména při složitých haváriích, nehodách a živelních pohromách, kdy je třeba

---

³⁷ VANGELI, Benedikt. 2014. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5. s..66-74.

³⁸ VANGELI, Benedikt. 2014. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5. s..61.

organizovat činnost všech, kdo mohou svými silami a prostředky, kompetencemi nebo jinými možnostmi přispět k provedení záchrany osob, zvířat, majetku nebo životního prostředí.

Legální definice integrovaného záchranného systému vychází z úst. § 2 písm. a) z. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, které ho vymezuje jako: „*koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.*“³⁹

IZS lze charakterizovat jako systém s nástroji spolupráce a modelovými postupy součinnosti (typovými činnostmi), jako součást systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu.⁴⁰

Podle § 4 odst. 1 cit. zákona jsou základními složkami integrovaného záchranného systému Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.

Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou podle § 4 odst. 2 citovaného zákona vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání.⁴¹

---

³⁹ Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

⁴⁰ VIČAR, Dušan a Radim VIČAR, 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4. s.12.

⁴¹ Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

4 BEZPEČNOSTNÍ RADA STÁTU

„Bezpečnostní rada státu je stálým pracovním orgánem Vlády pro koordinaci problematiky bezpečnosti České republiky a přípravu návrhů opatření k jejímu zajišťování.“⁴²

Bezpečnostní rada státu je zřízena čl. 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Její složení a činnost je dále upřesněna usnesením vlády ČR ze dne 9. července 2014 č. 544, usnesením vlády ze dne 10. května 2017 č. 360, usnesením vlády ze dne 18. dubna 2018 č. 247, usnesením vlády ze dne 10. července 2018 č. 457, usnesením vlády ze dne 24. října 2018 č. 692 a usnesením vlády ze dne 22. prosince 2021 č. 1187.

Přestože Bezpečnostní rada státu byla ustavena na základě uvedeného ústavního zákona, není ústavním orgánem, a tudíž nemá pravomoc přijímat rozhodnutí v oblasti zajištění bezpečnosti ČR.

Podle článku 9 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR Bezpečnostní radu státu tvoří předseda vlády a další členové vlády podle rozhodnutí vlády. Prezident republiky má právo účastnit se schůzí Bezpečnostní rady státu, vyžadovat od ní a jejích členů zprávy a projednávat s ní nebo jejími členy otázky, které patří do jejich působnosti.⁴³

Vláda ČR svým usnesením ze dne 16. února č. 195 o Bezpečnostní radě státu a o plánování opatření k zajištění bezpečnosti ČR kromě jiného schválila Statut Bezpečnostní rady státu, z něhož vyplývá, že Bezpečnostní rada státu koordinuje a vyhodnocuje problematiku bezpečnosti České republiky a připravuje vládě návrhy opatření k jejímu zajišťování.

Bezpečnostní rada státu zejména

- zabezpečuje meziresortní koordinaci plánovacích, přípravných a realizačních opatření v oblasti zajišťování bezpečnosti České republiky,

---

⁴² Pracovní a poradní orgány vlády. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod3851/>

⁴³ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.

- posuzuje záměry plánovacích, koncepčních, přípravných a realizačních opatření v oblasti zajišťování bezpečnosti České republiky předkládané ministerstvy a jinými správními úřady, výbory BRS a orgány územní samosprávy
- vyhodnocuje rizika ohrožení státu, která mohou být příčinou krizové situace, a činí nebo předkládá vládě návrhy na nezbytná opatření ke snížení, popřípadě vyloučení těchto rizik,
- posuzuje souhrnné požadavky ministerstev a jiných správních úřadů uplatňované v rámci zajišťování bezpečnosti České republiky,
- koordinuje zpracování koncepčních dokumentů meziresortního charakteru potřebných pro zajišťování bezpečnosti České republiky,
- posuzuje a následně předkládá vládě k projednání pravidelné zprávy o stavu zajišťování bezpečnosti České republiky s návrhy na opatření,
- spolupracuje s bezpečnostními radami krajů v oblasti zajišťování bezpečnosti České republiky,
- posuzuje a následně vládě předkládá k projednání návrhy na zapojení České republiky při plnění spojeneckých závazků v zahraničí, při účasti ozbrojených sil České republiky v mezinárodních operacích na obnovení a udržení míru, při organizaci humanitární pomoci České republiky do zahraničí a při zapojení České republiky do záchranných akcí většího rozsahu v zahraničí,
- při hrozbě vzniku krizové situace a po vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu posuzuje vzniklou bezpečnostní situaci státu a rozsah možného ohrožení, opatření navrhovaná Ústředním krizovým štábem, předkládá vládě návrhy na opatření k řešení vzniklé krizové situace, koordinuje činnosti v oblasti bezpečnosti České republiky.⁴⁴

Bezpečnostní rada státu má 11 členů. Předsedou BRS je předseda vlády. Místopředsedou BRS je místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí. Dalšími členy BRS jsou:

- místopředseda vlády pro evropské záležitosti,
- místopředseda vlády a ministr životního prostředí,
- místopředsedkyně vlády a ministryně obrany,

---

⁴⁴ Statut Bezpečnostní rady státu. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/statut-brs_2.pdf

- ministr vnitra,
- ministr zahraničních věcí,
- ministr financí,
- ministr průmyslu a obchodu,
- ministr dopravy,
- ministryně zdravotnictví.

Schůze Bezpečnostní rady státu se dále účastní guvernér České národní banky, předseda Správy státních hmotných rezerv, vedoucí Úřadu vlády České republiky a ředitel sekce předsedy vlády. Funkční období členů BRS je shodné s funkčním obdobím vlády.⁴⁵

V rámci Bezpečnostní rady státu působí:

- čtyři stálé pracovní výbory⁴⁶

4.1 Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky (VKZBP)

Hlavním úkolem VKZBP je koordinace zahraniční bezpečnostní politiky ČR s důrazem na mezinárodní postavení ČR a na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi. Kromě projednávání relevantních materiálů pro BRS zajišťuje VKZBP informovanost zainteresovaných resortů o aktuální zahraniční bezpečnostní situaci a jejích aspektech s důrazem na mezinárodní postavení ČR.

Je v gesci místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí.

4.2 Výbor pro obranné plánování (VOP)

Hlavním úkolem VOP je koordinace plánování opatření k zajištění obrany ČR. Je v gesci ministra obrany.

Výbor v rámci své činnosti posuzuje a projednává záměry plánovacích a přípravných aktivit v oblasti zajištění obrany České republiky, předkládané státními orgány, ministerstvy a jinými správními úřady, souhrnné požadavky státních orgánů, ministerstev a jiných správních úřadů, uplatňované v rámci plánování obrany s důrazem

⁴⁵ Členové Bezpečnostní rady státu. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/brs/clenove/>

⁴⁶ Kdo je kdo-orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnosti, 2021. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2021(1), 1 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/mvcren/article/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitribezpecnosti.aspx>.

na obranné plánování, strategické a koncepční návrhy státních orgánů, ministerstev a jiných správních úřadů v oblasti plánování obrany a materiály na základě usnesení Bezpečnostní rady státu.⁴⁷

4.3 Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)

Hlavním úkolem VCNP je koordinace a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu, obyvatelstva a ekonomiky, kritické infrastruktury, zabezpečování preventivních opatření proti použití ZHN včetně řešení odstraňování následků jejich použití a koordinaci požadavků na civilní zdroje, nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR. Je v gesci prvního místopředsedy vlády a ministra vnitra.

Plní úkoly stanovené Statutem a uvedené ve schváleném plánu činnosti na kalendářní rok, uložené Bezpečnostní radou státu, včetně úkolů vyplývajících z dokumentů NATO, Evropské unie a dalších mezinárodních organizací pro zajištění funkcí civilního nouzového plánování v České republice a podle návrhů předsedy a jednotlivých členů Výboru v odborných ad hoc pracovních skupinách, zpracovává a poskytuje požadované informace.⁴⁸

4.4 Výbor pro zpravodajskou činnost (VZČ)

Hlavním úkolem VZČ je koordinace činností zpravodajských služeb ČR a plánování opatření k zajištění zpravodajské činnosti a spolupráci státních orgánů, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR. VZČ samostatně nevyvíjí zpravodajskou činnost. Je v gesci předsedy vlády ČR. Výkonným místopředsedou je 1. místopředseda vlády a ministr vnitra, který řídí jednání a činnost VZČ, nerozhodne-li předseda VZČ jinak.⁴⁹

Pracovním orgánem BRS je Ústřední krizový štáb, který slouží pro zabezpečení řešení krizových situací nebo jiných závažných situací týkajících se bezpečnostních zájmů České republiky (v gesci ministra obrany v případě vnějšího vojenského ohrožení

---

⁴⁷ Pracovní a poradní orgány vlády. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod3851/>

⁴⁸ Pracovní a poradní orgány vlády. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod3851/>

⁴⁹ LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.. 73 s. ISBN 978-80-745-4287-9. s. 36.

České republiky, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí a při účasti ozbrojených sil České republiky v mezinárodních operacích na obnovení míru a udržení míru nebo v gesci ministra vnitra v případě ostatních druhů ohrožení České republiky, při poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí a při zapojení České republiky.⁵⁰

---

⁵⁰ Statut Bezpečnostní rady státu. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/statut-brs_2.pdf

5 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY

Bezpečnostní hrozby jako takové stanoví Česká republika na základě analýzy bezpečnostního prostředí, ve kterém se stát nachází. Mimo bezpečnostní hrozby, které se dotýkají České republiky přímo, zahrnuje stát mezi potencionální bezpečnostní hrozby i ty, které mohou případně ohrozit bezpečnostní situaci našich spojenců bez přímého dopadu na bezpečnost ČR.⁵¹

Bezpečnostní strategie slouží jako hlavní koncepční listina bezpečnostní politiky státu, která má poukázat na to, jakými prostředky se vypořádat s bezpečnostními hrozbami.⁵²

První Bezpečnostní strategie pocházející z roku 1999 řešila otázku přechodu od samostatné obrany k obraně kolektivní.

Aktuální Strategie zachovává obsah předcházejícího dokumentu, kdy se kromě úvodu rozděluje na čtyři kapitoly:

- Východiska bezpečnostní politiky České republiky,
- Bezpečnostní zájmy České republiky,
- Bezpečnostní prostředí,
- Strategie prosazování bezpečnostních zájmů České republiky.⁵³

Bezpečnostní strategie z roku 2015 definuje následující bezpečnostní hrozby:

- oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodněprávních závazků v oblasti bezpečnosti,
- nestabilita a regionální konflikty,
- terorismus,
- šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů,
- kybernetické útoky,
- negativní aspekty mezinárodní migrace,
- extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí,

---

⁵¹ PORADA, Viktor a kolektiv. 2019. *Bezpečnostní vědy*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-758-0. s.42.

⁵² Bezpečnostní strategie České republiky 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015. s. 5.

⁵³ Viz NOVÁK, Jaromír, 2014. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3. s.62.

- organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi, drogová kriminalita,
- ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury,
- přerušení dodávek strategických surovin nebo energie,
- pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události.“⁵⁴

5.1 Terorismus

Terorismus patří vedle organizovaného zločinu a extremismu k zásadním bezpečnostním výzvám současného světa.

V současnosti stále neexistuje jednoznačná mezinárodně stanovená definice tohoto termínu. EU terorismus definuje na základě Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 ze dne 15. března 2017 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV tak, že se jedná se o úmyslná jednání, vymezená vnitrostátním právem jako trestné činy, která mohou vzhledem ke své povaze nebo souvislostem závažně poškodit zemi nebo mezinárodní organizaci,

- útoky ohrožujícími lidský život s možným následkem smrti,
- útoky ohrožující tělesnou integritu člověka,
- únos nebo braní rukojmí,
- způsobení rozsáhlého poškození vládních nebo veřejných zařízení, dopravního systému, infrastruktury, včetně informačního systému,
- zmocnění se letadla, lodi nebo jiných prostředků veřejné či nákladní dopravy,
- výroba, držení, získání, přeprava, dodání nebo užití výbušnin nebo zdraní,
- vypouštění nebezpečných látek nebo zakládání požárů, vyvolání povodní nebo zavinění výbuchů
- narušení nebo přerušení dodávek vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje,
anebo výhrůžkami shora uvedenými skutky

s cílem závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo, protiprávně přinutit vládu nebo

---

⁵⁴ Bezpečnostní strategie České republiky 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015. s. 11-12.

mezinárodní organizaci, aby jednala určitým způsobem nebo aby se jednání zdržela, závažným způsobem destabilizovat či zničit základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace.⁵⁵

Za terorismus lze označit takové jednání, které je politicky, nábožensky či jinak ideologicky motivováno a užívá násilí či jeho hrozby zejména s cílem vyvolat strach. Proti hrozbě terorismu není v současné době zcela imunní žádná země, včetně ČR.

Teroristický skutek lze chápat jako množinu vyjmenovaných činů, které mohou, svou podstatou nebo kontextem, vážně ohrozit chod konkrétního státu nebo mezinárodní organizace. V rámci vnitrostátních právních řádů se jedná o skutky, které byly spáchány s úmyslem:

- vážně zastrašit obyvatelstvo,
- nenáležitě přimět vládu nebo mezinárodní organizaci ke konání či nekonání konkrétních kroků,
- vážně destabilizovat či zničit základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace,
- vedení teroristické skupiny,
- účasti v teroristické skupině.⁵⁶

Z hlediska legislativy ČR je důležitým pojmem „teroristický útok“, který je definován v ustanovení § 311 trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.) Teroristický útok je v trestním zákoníku definován jako: úmysl poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,

- zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné prostranství, majetek nebo veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, pevnou plošinu na pevninské

---

⁵⁵ Ministerstvo vnitra ČR, 2023. Definice terorismu [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-10].

Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>.

⁵⁶ Ministerstvo vnitra ČR, 2023. Definice terorismu [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-10].

Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>.

- mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, včetně počítačového systému, na jehož fungování takové zařízení, systém nebo plošina závisí, s cílem vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,
- naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,
  - zmocní se letadla, lodi, jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo pevné plošiny na pevninské mělčině nebo nad takovým dopravním prostředkem nebo pevnou plošinou vykonává kontrolu anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu anebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,
  - vydá cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, nebo
  - vložím nebo přenosem dat do počítačového systému nebo na nosič informací, učiním jiného zásahu do programového nebo technického vybavení počítačového systému nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat anebo vymazáním nebo jiným zničením, poškozením, změněním nebo potlačením dat uložených v počítačovém systému nebo na nosiči informací, snížením jejich kvality nebo učiním jich neupotřebitelnými provede útok proti počítačovému systému, jehož narušení by mělo závažný dopad na fungování státu, zdraví osob, bezpečnost, hospodářství nebo zajištění základních životních potřeb obyvatel, útok s dopadem na větší počet počítačových systémů s využitím počítačového programu vytvořeného nebo přizpůsobeného pro takový útok anebo útok, kterým způsobí značnou škodu.⁵⁷

Základním dokumentem EU v oblasti boje proti terorismu je Strategie EU pro boj

---

⁵⁷ Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

proti terorismu, jehož čtyři pilíře - předcházet, chránit, pronásledovat a reagovat, představují komplexní a přiměřenou odpověď na mezinárodní teroristickou hrozbu.

5.2 Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů

Šíření zbraní hromadného ničení, včetně jejich nosičů, a mezinárodně kontrolovaných položek, kam patří zejména zboží dvojího použití, výbušniny a jejich prekurzory, a konvenční zbraně se označuje jako proliferace.

Boj proti proliferaci je globálním tématem, které zásadním způsobem rezonuje zejména na platformách EU, OSN, OBSE a NATO. Proliferační aktivity mají hlavní význam při vzniku, průběhu a udržování ozbrojených konfliktů a jsou příčinou sekundárních problémů s přímým dopadem na bezpečnostní situaci v ČR, např. vznik migračních vln, nárůst organizovaného zločinu (nelegální migrace, pašování zbraní a dalších komodit, netransparentní finanční transakce atd.), radikalizace obyvatelstva vyúsťující až k provedení teroristického útoku.⁵⁸

5.3 Kybernetické útoky

Kybernetické útoky se zaměřují na narušení důvěrnosti, integrity nebo dostupnosti. Narušení důvěrnosti znamená, že se útočník dostane k citlivým datům společnosti, ať už jde o interní dokumenty nebo údaje zákazníků. Při narušení integrity útočník mění uložené údaje, např. uživatelská oprávnění, zůstatek na účtu nebo maže soubory. Při narušení dostupnosti je informační systém po určitou dobu mimo provoz.

Ve vývoji kybernetické kriminality lze předpokládat:

- že objektem útoku budou v převážné většině nehmotné informace, nikoliv hmotné prostředky informačních systémů a technologií,
- že útoky na technická zařízení se budou odehrávat zejména na mobilní zařízení a zařízení nedostatečně zabezpečená a připojená do sítě zaměstnavatele,
- možnost útoků na průmyslové řídicí systémy (ICS) a systémy dispečerského řízení a sběru dat (SCADA) v kritické infrastruktuře,
- využití všech druhů internetové komunikace, vč. sociálních sítí,

---

⁵⁸ Proliferace-šíření zbraní hromadného ničení. In: BIS [online]. Copyright © 2023 Bezpečnostní informační služba. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/proliferaace-sireni-zbrani-hromadneho-niceni/>

- tupý vandalismus,
- finanční podvody spojené s kyberprostorem,
- kriminální jednání vlastních zaměstnanců,
- masivní zneužívání internetu k šíření nepravdivých údajů, a to nejen vůči fyzickým osobám, ale i vůči osobám právnickým,
- prohloubení střetu mezi anonymitou a ochranou soukromí na internetu,
- porušování autorských práv,
- útoky na kritickou informační a komunikační infrastrukturu ze strany cizích států ale i malých skupin osob.⁵⁹

Aby byl boj s kyberkriminalitou opravdu úspěšný, je třeba řešit všechny problémy jak v oblasti zákonodárství, tak v oblasti organizační a technické současně. Zákony by měly zahrnovat všechny formy trestního jednání a stanovit dostatečné postihy.

Prevence je důležitější než represe. V případě bezpečnostního incidentu by dle Václava Jirovského měla prevence spočívat především v následujících činnostech:

1. přijetí opatření, která omezí možnost útoku na počítačový systém,
2. testování přijatých opatření,
3. detekce průniku nebo počátečních aktivit směřujících k průniku do systému a maximální využití nástrojů, které jsou k tomu určeny. Během detekce takové aktivity je možno ve smyslu prvního kroku přijmout okamžitá opatření vedoucí ke zvýšení bezpečnosti ohrožené části systému nebo eliminaci útočníka.
4. vyšetřování průniku, shromažďování důkazů a odstraňování vzniklých škod.⁶⁰

5.4 Negativní aspekty mezinárodní migrace

Pojem nelegální migrace nemá jednotnou definici. *“Nelegální migrant je cizinec, který vstupuje na území daného státu bez platného oprávnění, nebo v daném státě pobývá bez platného oprávnění. Důvody jeho vstupu a pobytu na území mohou být rozdílné, může se jednat o cizince spadajícího do kategorie ekonomického migranta, tak*

⁵⁹ Viz SMEJKAL, Vladimír. *Kybernetická kriminalita*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018, 936 s. ISBN 978-80-7380-720-7. s. 571.

⁶⁰ GRIVNA, Tomáš a Radim POLČÁK, 2008. *Kyberkriminalita a právo*. Praha: Nakladatelství Auditorium, 220 s. ISBN 978-80-903786-7-4. s. 88.

*o uprchlíka.*⁶¹

V souvislosti s nelegální migrací, kontrolou hranic a bezpečností uvnitř EU bylo vytvořeno unijní právo, jehož seznam je uveden na stránkách MV:

- Úmluva o provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi státy Beneluxu, Německa a Francie, o postupném odstraňování kontrol na hranicích.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým byl stanoven kodex Unie o pravidlech přeshraničního pohybu osob.
- Nařízení Rady (ES) č.539/2001 ze dne 15. března 2001, byl stanoven seznam třetích zemí, jejichž občané mají povinnost při překročení hranic vízum a kteří jsou osvobozeni.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016 o Evropské pohraniční a pobřežní strážci.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1987/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace.
- Rozhodnutí Rady 2007/533/SV ze dne 12. června 2007 o zřízení, provozování a využívání Schengenského informačního systému druhé generace.
- Nařízení Rady (EU) č.1053/2013 ze dne 7. října 2013 o vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu a zřízení Stálého výboru pro hodnocení a provádění Schengenu.
- Směrnice Rady 2004/82/ES ze dne 29. dubna 2004 o povinnosti dopravců předávat údaje o cestujících.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č.1077/2011 ze dne 25. října 2011, o zřízení Evropské agentury pro provozní řízení inf. systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

---

⁶¹ Nelegální migrace v České republice – Aktuální informace o migraci. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx>

5.5 Extremismus

Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku.⁶²

Mezi tyto principy patří:

- úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),
- svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),
- nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),
- svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),
- volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),
- ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).⁶³

Extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií). Náboženský a politický extremismus se ve své násilné formě může stát předpolím

---

⁶² Ministerstvo vnitra České republiky: Co je extremismus [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

⁶³ MAREŠ, Miroslav, Ivo SVOBODA a Eduard STEHLÍK. 2011. *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace (OKP). ISBN 978-80-7278-568-1. s.7,8

terorismu.⁶⁴

5.6 Organizovaný zločin

Organizovaný zločin je druhem skupinové trestné činnosti páchané organizovanou zločineckou skupinou nebo zločineckou organizací. Tyto skupiny a organizace mají většinou vícestupňovou vertikální organizační strukturu a je pro ně typické soustavné páchání koordinované závažné trestné činnosti. Cílem organizovaného zločinu je dosažení maximálního zisku při vynaložení minimálních nákladů, a to zisku nejen materiálního, ale například i ve formě společenského, ekonomického a politického vlivu. Organizovaný zločin tedy představuje mimořádná bezpečnostní rizika, ohrožující stabilitu světového hospodářského a politického systému.⁶⁵

Organizovaný zločin se projevuje zejména tímto způsobem:

- skupinová zločinecká aktivita tří a více osob,
- dlouhodobá soustavná činnost orientována na zisk a moc,
- zločinecká základna s organizační strukturou,
- vysoký stupeň hierarchických vazeb založených na disciplíně a profesionalitě,
- legalizace výnosů z trestné činnosti (praní špinavých peněz),
- pronikání do oficiálních společenských, ekonomických a politických sfér,
- mezinárodní spojení a působení,
- úsilí o monopolní kontrolu určité oblasti nezákonného působení,
- vysoká adaptabilita.⁶⁶

5.7 Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury

Kritickou infrastrukturou se podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), rozumí prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, jehož narušení by mělo závažný dopad na

---

⁶⁴ Ministerstvo vnitra České republiky: Co je extremismus [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2019-10-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

⁶⁵ ÚOOZ SKPV. Co je organizovaný zločin [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

⁶⁶ ÚOOZ SKPV. Co je organizovaný zločin [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.⁶⁷

„Kritická infrastruktura představuje klíčový systém prvků, jejichž narušení nebo nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva nebo ekonomiku státu. S ohledem na vysoký stupeň vzájemného propojení jednotlivých odvětví je kritická infrastruktura ohrožena komplexně, a to přírodními, technologickými a asymetrickými hrozbami. Zejména funkčnost energetické infrastruktury je ohrožována jak politickými tlaky, tak hrozbami s kriminální podstatou. Příkladem těchto ohrožení jsou politicky motivované manipulace s dodávkami strategických surovin, vstup cizího kapitálu s potenciálně rizikovým původem a cíli do kritické infrastruktury ČR, sabotáže, kybernetické útoky či hospodářská kriminalita.“⁶⁸

5.8 Přerušování dodávek strategických surovin nebo energie

Zajištění energetické a surovinové bezpečnosti patří mezi základní bezpečnostní potřeby státu. *„Soutěžení o přístup ke zdrojům strategických, zejména energetických surovin, se stává nedílnou součástí mezinárodních vztahů. Prioritou je vytvářet předpoklady pro nepřerušované diverzifikované dodávky strategických surovin a v domácím prostředí pak předpoklady pro stabilní dodávky elektrické energie a pro tvorbu strategických rezerv státu. Rostoucí důležitost má i oblast potravinové bezpečnosti a zajištění přístupu ke zdrojům pité vody,“⁶⁹*

Aktuální zdroje surovin v ČR vyžadují účast státu na mezinárodní spolupráci, ať už na úrovni bilaterální či unilaterální.

---

⁶⁷ Zákon č. 240/2000 Sb., zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů, 2010-2021. In: *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, 2010-2023. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

⁶⁸ Ministerstvo zahraničních věcí. 2015. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5. s.12.

⁶⁹ Ministerstvo zahraničních věcí, 2015, *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5. s.12.

5.9 Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události

Živelné pohromy jsou mimořádné události, které vznikají v důsledku škodlivého působení přírodních sil a jejich důsledkem jsou škody na majetku, přírodě, zdraví i lidských životech. Postihují fakticky všechny části světa.

„Pohromy přírodního a antropogenního původu jsou důsledkem extrémních projevů počasí, které mohou mít kromě ohrožení bezpečnosti, životů a zdraví obyvatel, jejich majetku a životního prostředí dopad také na ekonomiku země, zásobování surovinami, vodou či poškození kritické infrastruktury. Šíření infekčních nemocí s pandemickým potenciálem zvyšuje zranitelnost populace a klade větší nároky na ochranu veřejného zdraví a zajištění poskytování zdravotní péče.“⁷⁰

---

⁷⁰ Ministerstvo zahraničních věcí. 2015. Bezpečnostní strategie České republiky 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5. s.12.

PRAKTICKÁ ČÁST

6 ZHODNOCENÍ VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI

Teoretická část bakalářské práce tvoří základ pro praktickou část bakalářské práce.

Z rozboru pojmu bezpečnost vyplývá, že bezpečnost státu má ústavněprávní základ, který v rámci ústavního pořádku kromě Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod doplňuje o otázky bezpečnosti zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR,

Koncepce tohoto ústavního zákona vychází z komplexního pojetí bezpečnosti státu, která v sobě spojuje zahraniční politiku, vojenskou obranu a vnitřní bezpečnost a pořádek.⁷¹

Citovaný ústavní zákon upravuje institucionální zajištění bezpečnosti v rámci ČR, přičemž koordinaci problematiky bezpečnosti České republiky a přípravu návrhů opatření k jejímu zajišťování provádí Bezpečnostní rada státu, kterou zřizuje. Rozbor institucionálních prvků bezpečnostního systému v ČR, včetně Bezpečnostní rady státu je proveden v rámci 3. a 4. kapitoly této bakalářské práce.

Vzhledem k tomu, že Slovenská republika je zemí, jejíž zákony se nejvíce podobají zákonům České republiky, což je to dáno zejména tím, že obě země tvořily v období let 1918-1992 společný stát, mají kořeny jednotlivých právních předpisů většinou společný základ a vychází ze společné historie v tomto období, a proto ke komplexnímu pohledu na bezpečnostní systém ČR byl tento srovnán s bezpečnostním systémem v SR.

Obě země jsou členskými zeměmi Evropské unie, a tudíž právní vztahy v obou zemích podléhají evropskému právu,

Bezpečnostní politika SR je zahrnuta v dokumentech Obranná strategie Slovenské republiky a Vojenská strategie Slovenské republiky. Podle těchto strategií tvoří SR východní hranici NATO.

Dalšími významnými dokumenty v této oblasti jsou:

---

⁷¹ VIČAR, Dušan a Radim VIČAR, 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4. s.20.

- zákon o fungování Bezpečnostní rady Slovenské republiky v době míru,
- Bezpečnostní strategie SR,
- ústavní zákon o bezpečnosti SR – z. č. 227/2002 Z. z.,
- zákon o obraně,
- zákon o krizovém řízení státu,
- zákon o hospodářské mobilizaci.

Ústavní zákon č. 227/2002 Z. z., o bezpečnosti státu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu sice na rozdíl od ústavního zákona č. 110/98 Sb., o bezpečnosti ČR, sice definuje pojem bezpečnosti: „*bezpečnosť je stav, v ktorom je zachovávaný mier a bezpečnosť štátu, jeho demokratický poriadok a zvrchovanosť, územná celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc štátu, základné práva a slobody a v ktorom sú chránené životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie*“;⁷² nicméně jinak je bezpečnostní systém v SR obdobný jako v ČR, včetně Bezpečnostní rady státu. Rada má v SR 9 členů a jejím předsedou je rovněž premiér.⁷³

O bezpečnostní situaci v České republice je každoročně zpracovávána Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Jedná se o tradiční dokument, který je zpracováván Ministerstvem vnitra již od roku 1993 za přispění velké řady partnerů, kteří se zabývají otázkou vnitřní bezpečnosti.

Bezpečnostní situaci v ČR v roce 2021 ovlivňovalo několik zásadních faktorů a událostí:

- pandemie onemocnění covid-19, která dopadala v podstatě na všechny oblasti vnitřní bezpečnosti,
- nouzový stav a s ním související omezení na celém území ČR,
- růst napětí a radikalizace ve společnosti, aktivizace i vznik nových protestních i politických subjektů,
- pokles důvěry ve veřejné instituce.

Vedlejším efektem pandemie a omezení s ní spojených byl také obecný pokles

---

⁷² Základné dokumenty riešiace bezpečnosť Slovenskej republiky. Úrad vlády Slovenskej republiky [online]. [cit. 2023-01-28]. Dostupné z: <http://www.vlada.gov.sk/zakladne-dokumenty-riesiace-bezpecnost-slovenskejrepubliky/>

⁷³ Základné dokumenty riešiace bezpečnosť Slovenskej republiky. Úrad vlády Slovenskej republiky [online]. [cit. 2023-01-28]. Dostupné z: <http://www.vlada.gov.sk/zakladne-dokumenty-riesiace-bezpecnost-slovenskejrepubliky/>

registrované kriminality, který byl logickým důsledkem snížení mobility, ekonomické aktivity a setkávání obyvatel. Na druhé straně znamenala pandemie také nárůst trestné činnosti v oblasti padělání veřejných listin (certifikátů či potvrzení o negativním testu), nárůst počtu nenávistných trestných činů na sociálních sítích a také bezprecedentní zastrašování některých představitelů veřejné moci a odborné lékařské veřejnosti. V důsledku pandemie a přesunu sociálních kontaktů do kyberprostoru pokračoval také nárůst počtu registrovaných trestných činů v tomto prostředí.⁷⁴

Vývoj trestné činnosti má rozhodující vliv na vnitřní bezpečnost každého státu, tedy i České republiky. Jeho výzkumem se zabývá Institut pro kriminologii a sociální prevenci, který každoročně publikuje na svých stránkách dokument označený jako Analýza trendů kriminality v České republice, zpracovaný kolektivem odborníků na tuto oblast. V této souvislosti je nutno podotknout, že na území SR obdobný institut, jakým je Institut pro kriminologii a sociální prevenci v ČR, chybí.

Z bezpečnostních hrozeb vymezených Bezpečnostní strategií z roku 2015 se v roce 2021 Institut v rámci shora uvedené Analýzy trendů kriminality v České republice zabýval organizovaným zločinem, drogovou kriminalitou a kriminalitou cizích státních příslušníků. Jako negativum lze vnímat fakt, že výsledky těchto tradičních projektů jsou zveřejňovány se značným časovým zpožděním.

Ze Statistických přehledů kriminality Policie ČR byl zpracován vývoj registrované a objasněné kriminality od roku 2010 do roku 2022, nicméně podle současné takticko-statistické klasifikace (TSK) trestné činnosti nezobrazuje dostatečně přehledně trendy současné kriminality, byť systém statistického vykazování se neustále zdokonaluje.

Níže uvedené statistické přehledy ukazují, že v roce 2021 pokračoval v České republice, stejně jako v předchozích letech, setrvalý trend poklesu registrované kriminality.

V roce 2021 bylo registrováno celkem 153 233 trestných činů, což je o 12 292, tedy o 7,4 %, méně než v roce 2020. Zatímco na začátku roku 2021 byl velmi patrný pokles, od dubna 2021 se pokles postupně snižoval oproti roku 2020 až na 7,4 %. Pokles je

---

⁷⁴ Ministerstvo vnitra ČR, 2020. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021*. [online] Ministerstvo vnitra ČR. [cit. 2023-02-12] Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/zprava-o-situaci-v-oblasti-vnitri-bezpecnosti-a-verejneho-poradku-na-uzemi-cr-v-roce-2020/>

patrný prakticky v celém spektru kriminality až na mravnostní kriminalitu. Z celkem 153 233 registrovaných trestných činů bylo objasněno 72 493, což je o 5 293 trestných činů, tedy o 6,8 % méně než v předchozím roce.⁷⁵

Tabulka 1: Vývoj registrované a objasněné kriminality v ČR v letech 2010–2022

Vývoj registrované a objasněné kriminality v ČR od roku 2010 do roku 2022			
Rok	Registrovaná kriminalita	Objasněná kriminalita	Objasněnost (%)
2010	313 387	117 685	37,6
2011	317 177	122 238	38,5
2012	304 528	120 168	39,5
2013	325 366	129 182	39,7
2014	288 660	126 239	43,7
2015	247 628	112 141	45,2
2016	218 162	101 678	46,6
2017	202 303	94 890	46,9
2018	192 405	92 795	48,2
2019	199 221	93 202	46,8
2020	165 524	77 786	47,0
2021	153 233	72 493	47,3
2022	181 991	81 474	44,8

V roce 2022 bylo na území České republiky registrováno 181 991 trestných činů. Oproti roku 2021 došlo k nárůstu o 28 758 skutků, což je v procentuálním vyjádření o

⁷⁵ Policie ČR, 2021. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>.

18,8 % více. Celková objasněnost dosáhla 44,8 %, včetně dodatečně objasněných skutků dokonce 52,2 %.⁷⁶

Pro rok 2022 byly stanoveny následující prioritní oblasti:

- trestná činnost v internetovém prostoru,
- hospodářská trestná činnost a korupce,
- majetková kriminalita,
- primární a sekundární drogová kriminalita,
- kvalitní a lhůtované vyšetřování případů,
- identifikace a zajišťování výnosů z trestné činnosti.

Setrvalým úkolem zůstává prevence trestné činnosti. Primárním úkolem v této oblasti je reagovat na nastupující trendy z oblasti socio-patologických jevů a předcházet jejich rozšiřování. Jelikož největší poměrný nárůst registrované kriminality je v oblasti kyberprostoru, tak i preventivní činnost by měla být výrazně zaměřena na tuto oblast.

---

⁷⁶ Policie ČR, 2022. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>.

7 ZHODNOCENÍ VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTI

V teoretické části bakalářské práce byla popsána hranice mezi vnitřními a vnějšími hrozbami jako nejednoznačná, a proto je zapotřebí chápat bezpečnostní hrozby komplexně.

Dne 14. července 2021 byl zveřejněn průzkum provedený Martinem Spurným ve spolupráci s Centrem pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, z jehož závěrů vyplývá, že za velkou bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku nadpoloviční většina občanů považuje teroristy (53 %), mezinárodní organizovaný zločin (51 %), necelá polovina uprchlíky z jiných zemí (47 %), více než dvě pětiny radikální náboženská hnutí (42 %). Téměř dvě pětiny občanů pokládají za velkou hrozbu cizí zpravodajské služby (38 %), krajní pravici i krajní levici téměř čtvrtina (24 %) a necelá pětina pak cizince žijící v ČR (18 %). Téměř dvě třetiny (65 %) Čechů považují za velkou hrozbu pro Českou republiku epidemii, následně světovou ekonomickou krizi (48 %), surovinou krizi (29 %), války (26 %) a přírodní katastrofy (25 %).⁷⁷

Ve srovnání s výzkumem z roku 2019 se výrazně zvýšil podíl občanů, kteří považují za hrozbu pro ČR:

- epidemie,
- Rusko
- cizí zpravodajské služby.⁷⁸

Vzhledem k tomu, že mezinárodní situace se velmi rychle mění, je do budoucna žádoucí, aby na bezpečnostní hrozby stát reagoval pružněji a využíval všech nástrojů, které má nejen na národní úrovni, ale i v rámci evropského a mezinárodního zapojení. Na druhé straně nelze přehlédnout, že BRS se v roce 2022 sešla celkem 8 x. Dne 7. 12. 2022 podala BRS návrh na vytvoření funkce poradce pro národní bezpečnost.

---

⁷⁷ SPURNÝ, Martin, 2021. Veřejnost o svých obavách a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku. In: Centrum pro výzkum veřejného mínění [online]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění [cit. 2023-01-09].

Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5399/f9/po210714.pdf

⁷⁸ viz SPURNÝ, Martin, 2021. Veřejnost o svých obavách a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku. In: Centrum pro výzkum veřejného mínění [online]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění [cit. 2023-01-09].

Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5399/f9/po210714.pdf

Dalším pozitivním krokem na poli bezpečnosti státu je, že od 1. 1. 2023 začal fungovat specializovaný policejní útvar s celostátní působností, Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě služby kriminální policie a vyšetřování, který primárně vznikl vyčleněním dvou sekcí ze struktury Národní centrály proti organizovanému zločinu.

S ohledem na postoje občanů ČR nelze podceňovat informovanost občanů.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat bezpečnostní systém České republiky, tzn. formulovat základní pojmy a subjekty, které se týkají bezpečnosti.

Práce vychází z legislativního rámce bezpečnostního práva. Definuje terminologii z oblasti bezpečnosti, dále popisuje bezpečnostní systém státu a specifikuje jeho institucionální prvky. Nejprve se zabývá orgány odpovědnými za bezpečnost a následně vysvětluje význam a poslání ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb. Zvláštní pozornost věnuje Bezpečnostní radě státu, která je pracovním orgánem vlády.

Na závěr teoretické části bakalářská práce rozebírá jednotlivé bezpečnostní hrozby v souladu s Bezpečnostní strategií České republiky z roku 2015, tzn. oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodněprávních závazků v oblasti bezpečnosti, nestabilitu a regionální konflikty, terorismus, šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, kybernetické útoky, negativní aspekty mezinárodní migrace, extremismus, organizovaný zločin, zejména závažnou hospodářskou a finanční kriminalitu, korupci, obchodování s lidmi, drogovou kriminalitu, ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury, přerušení dodávek strategických surovin nebo energie a pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události

V praktické části bakalářská práce vyhodnocuje vnitřní a vnější bezpečnost občanů České republiky. Vychází z toho, že bezpečnost České republiky má kořeny v aktivním členství v Severoatlantické alianci a Evropské unii, a že odolnost naší země souvisí s odolností těchto velkých integračních uskupení.

V této souvislosti vláda ČR splnila na počátku roku 2023 další bod svého programového prohlášení, když schválila návrh zákona, který garantuje minimální výdaje na obranu ve výši dvou procent HDP a umožní stabilní a transparentní financování velkých akvizic, a tudíž urychlí modernizaci armády.

V rámci faktorů ovlivňujících aktuální bezpečnostní situaci proto nelze přehlédnout zejména pandemii covid-19, s ní související nouzové stavy a nejistotu obyvatelstva, a dále konflikt na Ukrajině, v důsledku kterého doposud přišlo do ČR přibližně půl

milionu uprchlíků (i když ne všichni zde zůstali), přičemž ČR vydala na zvládnutí uprchlické krize do 31. 1. 2023 celkem 20,6 miliardy korun.

Z obsahu bakalářské práce je tedy zřejmé, že bezpečnost ČR je dlouhodobým strategickým záměrem země.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. 2015. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3150-9.

BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL, 2010. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1863-0.

DRAŠTÍK, Antonín a kol., 2015. *Trestní zákoník: Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a. s. 1568 s. ISBN 978-80-7478-790-4.

DRAŠTÍK, Antonín a kol., 2015. *Trestní zákoník: Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a. s. 1696 s. ISBN 978-80-7478-790-4.

GŘIVNA, Tomáš a Radim POLČÁK, 2008. *Kyberkriminalita a právo*. Praha: Nakladatelství Auditorium, 220 s. ISBN 978-80-903786-7-4. s. 88.

JELÍNEK, Jiří a kol., 2019. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 7. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2019*. Praha: Leges. 1000 s. ISBN 978-80-7502-380-3.

KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO, Jaromír ZŮNA a kolektiv., 2022. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Vysoká škola CEVRO Institut. ISBN 978-80-87125-35-9.

LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 73 s. ISBN 978-80-745-4287-9.

NOVÁK, Jaromír, 2014. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3.

MAREŠ, Miroslav, Ivo SVOBODA a Eduard STEHLÍK. 2011. *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace (OKP). ISBN 978-80-7278-568-1.

PORADA, Viktor a kolektiv. 2019. *Bezpečnostní vědy*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-758-0.

SMEJKAL, Vladimír, 2018. *Kybernetická kriminalita*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 936 s. ISBN 978-80-7380-720-7. s. 571.

ŠTEINBACH, Miroslav, René ŠLESINGER, Miroslav ZIMMERMANN, Milan BÍLEK a Kateřina HLAVÁČOVÁ, 2019. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-193-6.

TOMÁŠEK, Jan., 2019. *Úvod do kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk. 215 s. ISBN 978-80-7380-746-7.

TOMEK, Petr, 2012. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem*. 2. vydání. Olomouc: ANAG. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-752-2.

VANGELI, Benedikt. 2014. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

VÁLKOVÁ, H. a kol., 2019. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C. H. Beck. 616 s. ISBN 978-80-7400-732-3.

VIČAR, Dušan a Radim VIČAR, 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 103 s. ISBN 978-80-7454-279-4.

ZEMAN, Petr, 2002. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3037-2.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

Základné dokumenty riešiace bezpečnosť Slovenskej republiky. Úrad vlády Slovenskej republiky [online]. [cit. 2023-01-28]. Dostupné z: <http://www.vlada.gov.sk/zakladne-dokumenty-riesiace-bezpecnost-slovenskejrepubliky/>

Seznam použitých internetových zdrojů

Kdo je kdo-orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnosti, 2021. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2021(1), 1 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/mvcren/article/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitribezpecnosti.aspx>.

Ministerstvo vnitra ČR, 2023. Co je extremismus [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

Ministerstvo vnitra ČR, 2023. Definice terorismu [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>.

Ministerstvo vnitra ČR, 2023. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. In: *Mvcr.cz* [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planovani-obranystatu.aspx>.

Ministerstvo vnitra ČR, 2023. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021*. [online] Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-12] Dostupné z:

<https://prevencekriminality.cz/zprava-o-situaci-v-oblasti-vnitri-bezpecnosti-a-verejneho-poradku-na-uzemi-cr-v-roce-2020/>

Nelegální migrace v České republice – Aktuální informace o migraci. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx>.

Policie ČR, 2010. *Statistické přehledy kriminality za rok 2010*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2010.aspx>.

Policie ČR, 2011. *Statistické přehledy kriminality za rok 2011*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2011.aspx>.

Policie ČR, 2012. *Statistické přehledy kriminality za rok 2012*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>.

Policie ČR, 2013. *Statistické přehledy kriminality za rok 2013*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2013.aspx>.

Policie ČR, 2014. *Statistické přehledy kriminality za rok 2014*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2014.aspx>.

Policie ČR, 2015. *Statistické přehledy kriminality za rok 2015*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2015.aspx>.

Policie ČR, 2016. *Statistické přehledy kriminality za rok 2016*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>.

Policie ČR, 2017. *Statistické přehledy kriminality za rok 2017*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2017.aspx>.

Policie ČR, 2018. *Statistické přehledy kriminality za rok 2018*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>.

Policie ČR, 2019. *Statistické přehledy kriminality za rok 2019*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>.

Policie ČR, 2020. *Statistické přehledy kriminality za rok 2020*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>.

Policie ČR, 2021. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>.

Policie ČR, 2022. *Statistické přehledy kriminality za rok 2022*. [online] Policie ČR. [cit. 2023-01-28]. Dostupné: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>.

Proliferace-šíření zbraní hromadného ničení. In: BIS [online]. Copyright © 2023 Bezpečnostní informační služba. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/proliferace-sireni-zbrani-hromadneho-niceni/>

SPURNÝ, Martin, 2021. Veřejnost o svých obavách a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku. In: Centrum pro výzkum veřejného mínění [online]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5399/f9/po210714.pdf

Statut Bezpečnostní rady státu. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/statut-brs_2.pdf

ÚOOZ SKPV. Co je organizovaný zločin [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>.

Usnesení č. 2/1993 Sb. Usnesení o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. In: *Zakony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-01-13]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky. In: *Zakony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-01-12]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. In: *Zakony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Zakony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

Zákon č. 219/1999 Sb. Zákon o ozbrojených silách České republiky. In: *Zakony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-06].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>.

Zákon č. 222/1999 Sb. Zákon o zajišťování obrany České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-06].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>.

Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

Zákon č. 240/2000 Sb., zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů, 2010-2021. In: *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS, 2010-2023. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-05].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.

Zákon č. 320/2015 Sb. Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>.

Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2010-2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>.

SEZNAM ZKRATEK

- AV – Akademie věd
- BESIP – Bezpečnost silničního provozu
- BRS – Bezpečnostní rada státu
- ČR – Česká republika
- ES – Evropské společenství
- EU – Evropská unie
- ICS – Průmyslové řídicí systémy
- MV – Ministerstvo vnitra
- NATO – Severoatlantická aliance
- ODST - Odstavec
- OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
- OSN – Organizace spojených národů
- SB – Sbírka zákonů
- SCADA – Dispečerské řízení a sběr dat
- SKPV – Útvar speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování
- SR – Slovenská republika
- TSK – Takticko-statistická klasifikace
- TZN – To znamená
- USA – Spojené státy americké
- VCNP – Výbor pro civilní nouzové plánování
- VKZBP – Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
- VOP – Výbor pro obranné plánování
- ÚKŠ – Ústřední krizový štáb
- UST - Ustanovení
- VZČ – Výbor pro zpravodajskou činnost
- ZHN – Zbraň hromadného ničení

SEZNAM TABULEK

Seznam tabulek

[Tabulka 1:](#) Vývoj registrované a objasněné kriminality v ČR v letech 2010–2022...47

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Vladimír Sedláček

Obor: Mezinárodní vztahy a diplomacie

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Bezpečnostní systém České republiky

Rok: 2023

Počet stran textu bez příloh: 44

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 19

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 35

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek, Ph.D.